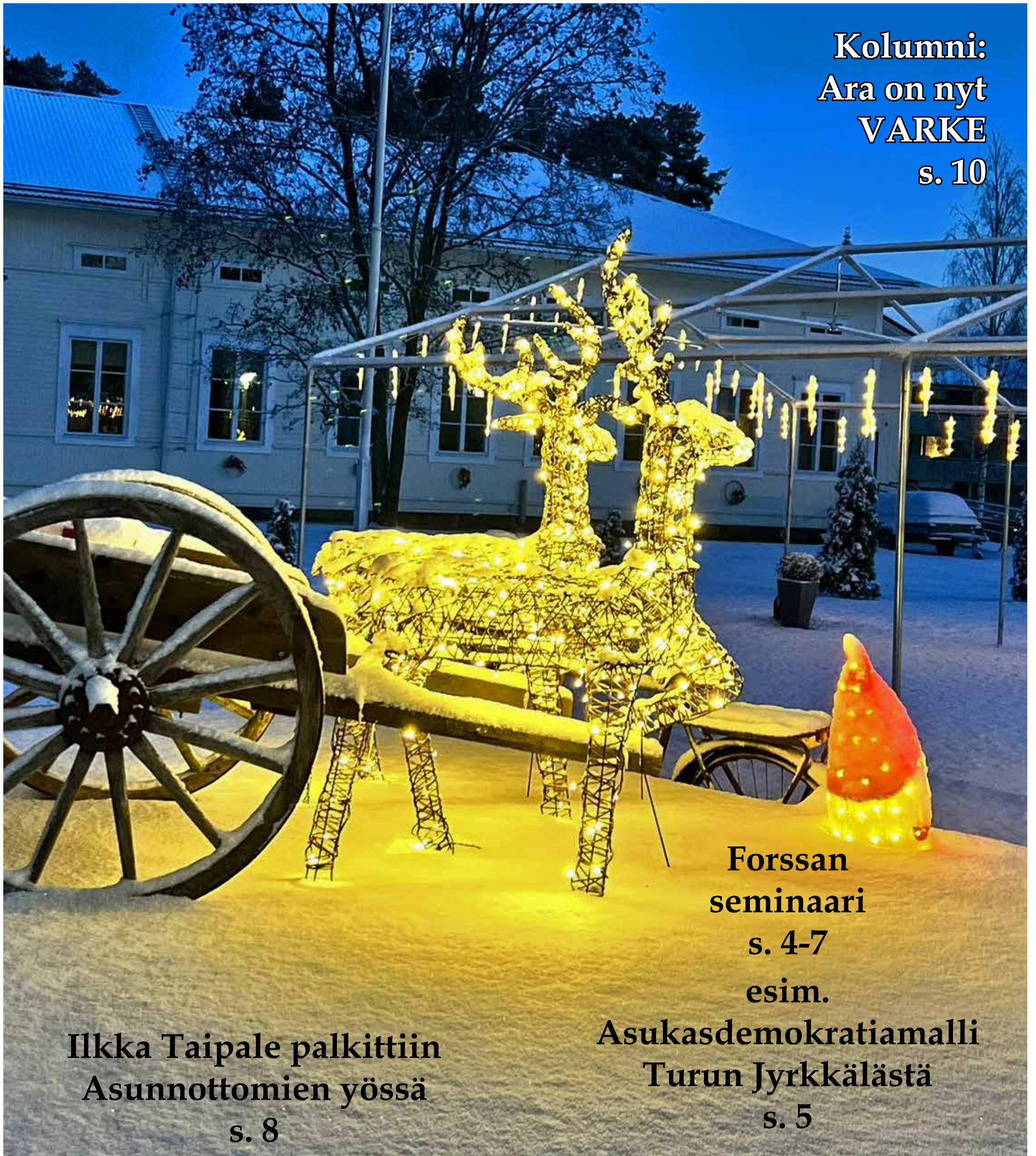

ASUMINEN & YHTEISKUNTA

Numero 3/2025 syksy

Kolumni:
Ara on nyt
VARKE
s. 10

Forssan
seminaari
s. 4-7
esim.

Ilkka Taipale palkittiin
Asunnottomien yössä
s. 8

Asukasdemokratiamalli
Turun Jyrkkälästä
s. 5

Asukasliitto ry
c/o Hans Duncker
Kaivonkatsojantie 9 G
00980 Helsinki

Asukasliitto on vuonna 1974 perustettu valtakunnallinen, kaikkia asumismuotoja edustava järjestö. Liitto neuvoo vuokra-asukkaita, osakeyhtiön osakkaita, asumisoikeusasukkaita, asukkaiden yhdistyksiä sekä asukas- ja talotoimikuntia. Liitto tuo esille asukkaiden näkökulman ja reagoi asuntopolitiikan muutoksiin mm. antamalla lausuntoja. Liitto tarjoaa koulutusta, järjestää seminaareja ja asukastapahtumia.

Jäsenmaksu vuonna 2026 on 30 euroa/henkilöjäsen.
Yhdistyksen jäsenmaksu jäsenmäärästä riippuen 50-55 euroa.

Asukasliiton puhelinneuvonta kaikille
p. 0600 972 72 (puhelun hinta 1,69 €/min+pvm)

Jäsenten oma neuvontapuhelin
p. 050 308 2321

Puhelinneuvonta arkisin klo 10-14.

Puheenjohtaja
Sanna-Mari Oranen
puh. 040 848 1453

Varapuheenjohtaja
Riitta Salasto

Asukasliiton hallitus 2025-2026
Hans Duncker, Katja Karjalainen, Carita Kärkinen, Toivo Kärkinen, Isko Laurell, Unto Nikula, Tapani Raatikainen.

ASUMINEN & YHTEISKUNTA

Asuminen & Yhteiskunta 3/2025

Toimitus: Sanna-Mari Oranen, Hans Duncker, Katja Karjalainen, Risto Kolanen, Carita Kärkinen, Unto Nikula
Toimitussihteeri Riitta Salasto

Toimituksen aineisto:
asukasliitto@asukasliitto.fi
riitta.salasto@bastu.net

Kierrätysidean suunnittelu ja kuva: Pirjo Korkalainen, Rautavaara

Kannen kuva: Katja Karjalainen. Joulun odotusta Saarijärvellä. Taustalla vanha kansakoulu, vuokrattavissa tilaisuuksiin.

Numerossa avustivat: Kasper Dalkarl, Johannes Karhu, Pirjo Korkalainen, Pertti Lehtinen, Annette Liias, Pia Miettinen, Marko Mäkinen, Daniel Paul, Maisa Pekonen, Joonas Tannistam.

Taitto: Merja Minkkinen

Painatus: Printtilehti 5000 kpl ja näköislehti nettiin: www.asukasliitto.fi
Punamusta Oy 2025

Ilmoitushinnat:
Takasivun pikkuilmoitus (lev. 120 mm x kork. 80 mm) 250 € (alv 0%)
Puoli sivua (lev. 250 mm x kork. 185 mm) 500 € (alv 0%)
Koko takasivu 750 € (alv. 0%).

Asukasliiton vuoden 2026 valtakunnallinen asumisalan seminaari

Hotelli Scandic Aulanko 19.-20.9.2026

Teema: Monikulttuurinen asuminen
Tarkempi ohjelma ja ilmoittautuminen keväällä.
Seuraa lehden ilmoittelua, kotisivuja ja somea.

Lehden sivuilla 4-7 kerrottu tämän vuoden Forssan syysseminaarin 19-20.9.2025 terveiset. Aineistot luettavissa Asukasliiton sivuilla kokonaisuudessaan.

Puheenjohtajan palsta

Asukasliiton kuulumisia kuluneelta vuodelta

Kun vuosi 2025 lähenee loppuaan, on hyvä aika tarkistella Asukasliiton kulunutta vuotta. Alkuvuodesta lähdimme miettimään, miten voimme pienen avustuksen voimin tarjota jäsenillemme mahdollisimman hyvän vuoden. Aloimme suunnitella lehden numeroita ja päätimme tehdä

vuoden mittaan kaksi painettua lehteä ja yhden digilehden. Ensimmäinen numero painatettiin hiukan suuremmalla määrällä ja jakelulla. Toinen numero tuli diginä, taloudellisten syiden vuoksi ja juuri lukemasi kolmas numero jälleen painettuna. Kiitos kaikille lehden tekoon osallistuneille. Mielestäni meillä on

ollut todella kattavasti juttuja eri puolilta Suomea, ajankohtaisista ja puhuttavista asioista.

Järjestimme myös Asukasliiton seminaarin, joka vuoden tauon jälkeen saikin mukavasti ihmisiä liikkeelle ja iloisen asumisesta kiinnostuneen joukon Forssaan. Vuoden mittaan olemme ottaneet kantaa, osallistuneet lakivalmisteluihin ja suunnitelleet tulevaa. Loppuvuodesta mietimme miten vastaamme paljon keskustelussa olleeseen ihmisten lisääntyneeseen aggressiiviseen käytökseen ja päätimmekin alkaa järjestää **koulutusta aggressiivisen henkilön kohtaamisesta**. Tästä löydät myös lisätietoa lehden sivuilta, kuten tulevasta **Aulangon syysseminaarista**.

Vaikka tilanne asumisen saralla onkin vuoden varrella tarjonnut paljon synkkiä uutisia, on myös pieniä lupauksia asuntomarkkinoiden piristymisestä ollut ilmassa. Ensi vuonna saamme varmasti kuulla, miten asumisoikeustoimijat aikovat tulevaisuuttaan rakentaa, hallituksen päätösten jälkeen tai olisiko viimein asumismarkkinoille tulossa aivan uusia ja innovatiivisia malleja?

Kiitos kaikille lukijoillemme ja tukijoillemme kuluneesta vuodesta ja toivotan kaikille oikein **hyvää ja valoisampaa vuotta 2026**.

Sanna-Mari Oranen
Puheenjohtaja

Sanna-Mari Oranen.

Ordförandes spalt

Aret 2025 närmar sig sitt slut och det är säkert på sin plats, att se vad det innehållit för Boendeförbundet. Med ett reducerat understöd beslöt vi att publicera vår tidning, Asuminen Yhteiskunta tre gånger. Sommarnumret gavs ut som nätversion och ettan samt den tidningen Du läser nu som printpublication. Vi har ett brett urval av artiklar som täcker boendet i vårt land från norr till söder. Etts stort tack till alla som skrivit och försett tidningen med bildmaterial.

Efter ett års paus, ordade vi också vårt årliga riksomfattande seminarium i Forssa. Det sam-

lade en skara boendeaktivister. Programmet var digert och stämningen var fin.

Vi har även aktivt uttalat oss om olika lagförslag och förbundet var representerat i det förberedande arbetet till förnyandet av hyresbostadslagen som kommer upp på riksdagens program inom en snar framtid. Mot slutet av året tog vi fasta på den växande aggressiviteten i samhället. Vi har beslutat starta ett skolningsprogram under rubriken Hur bemöta en aggressiv granne. Om detta mera i tidningen och där finns också förhandsinformation om vårt höstseminarium 2026 **Aulanko, Tavastehus**.

Det har varit ett dystert år på boendefronten. Billigare hyrespriser har inte resulterat i bättre boende. Överproduktionen av bostäder är koncentrerad till huvudstadsregionen och de billiga bostäderna finns på fel orter. Det finns tecken på, att läget håller på, att korrigera sig självt. I väntan på detta har Boendeförbundet kvar in viktiga roll. Nästa år får vi säkert hora hur boenderättsverksamheten loses i framtiden.

Jag tackar våra medlemmar och stödgrupper och tillönskar er **Ett gott och ljus År 2026!**

Sanna-Mari Oranen
Ordförande

Alueen ilmakuva

Törnävän historiallisen sairaalaympäristön uusi elämä Piiri, kylämäinen kaupunginosa lähipalveluineen

Seinäjoella sijaitseva kaunis Piirin alue käsittää vanhan Törnävän piirimielisairaalan noin 20 hehtaarin alueen, mihin sisältyy useita historiallisia rakennuksia, metsäalueita ja laajat puutarha-alueet. Törnävän piirimielisairaalan ensimmäinen rakennus valmistui vuonna 1923. Sairaalan toiminta päättyi vuonna 1990.

Sairaala-alue on ollut seinäjoelaisen Karhun perheen Jossula Oy:n omistuksessa loppuvuodesta 2017. Vuosien työn jälkeen alueella on nyt uutta elämää asuinalueena. Kulttuurihistoria ja muistot säilyvät moderniksi kyläksi muuttuvassa miljöössä.

Aluetta esitteli **Vaasan asukasyhdistyksille** 25.11.2025 kiinteistöjohtaja **Johannes Karhu** Rakennus K-Karhu Oy:stä. Elämä jatkuu Piirin alueella monella tavalla mm: Sevas Kodit Oy:n vuokratalo, yhdistysten ja taiteilijoiden toimitiloja, sairaalamuseo, Steiner-koulu ja päiväkotit, Hostel Björkenheim, Versta-talossa teatteritoimintaa, lounasravintola, kesäpuoti, G-moodi korukauppa, kesälava ja alueen kirkko.

Aikakausten erot näkyvät selvästi vanhojen ja uusien rakennusten arkkitehtuurissa. ”Piirit” on perua vuonna 2016 järjestetystä yleisestä arkkitehtuurikilpailusta. Se on jalostunut upeaksi alueeksi. Karhun perheen, helsinkiläisen

arkkitehdin **Sami Vikströmin** ja Seinäjoen kaupungin kaavoitusosaston yhteistyöllä. Johannes Karhun mukaan alueen asuinrakennusten kerrosneliömetrit ovat lähes puoltuneet ensimmäisistä suunnitelmista. Nyt niitä on runsaat 23 000. Se näkyy rakennuskorkeuksissa, väljyydessä ja vihreydessä. Erikokoisia asuntoja alueella on kaikkiaan nelisensataa. K-Karhu Oy:n ajatus on ollut luoda arvokkaaseen ympäristöön Piiri, kylämäinen kaupunginosa lähipalveluineen. Se tarkoittaa monimuotoista asumista, väljyyttä, vihreyttä ja toiminnallisuutta. Esimerkiksi suurpihakorttelissa viisikerroksinen kerrostalo korvattiin kaksikerroksisella rivitalolla. Myös Hanneksenrinteen varrelle kaavailtu kerrostalo pyyhittiin yli, ja alue jätettiin luontoselvityksen jälkeen kalliopuistoksi.

Alueen keskelle korttelien välissä on musiikkiterapiatila, toiminnallinen puistoalue. – Olemme pyrkineet säilyttämään mahdollisimman paljon olemassa olevaa puustoa. Sen takia alue tuntuu olevan ikään kuin puiston keskellä, jatkaa Johannes Karhu.

Alueelle pitää palata, niin ihastuttava se oli.

Riitta Salasto

Kuvat: Rakennus Oy K. Karhu, Seinäjoki

Sevas Kodit Oy:n vuokratalo. Jykevä talo vanhan sairaalarakennuksen tyyliä. Arkkitehtitoimisto Granlund Oy. 73 asuntoa. Asukkaat muuttavat tammikuussa.

Puistomainen kylämaisema.

Forssan seminaarissa avauspuheenvuoro

MITÄ TAPAHTUU ASUMISESSA?

Ympäristöministeriön mukaan häätöjen määrät ovat olleet selkeässä kasvussa. Toteutuneiden häätöjen määrä on kasvanut muutamassa vuodessa Helsingissä 188 prosenttia, Vantaalla 180 prosenttia ja Jyväskylässä 138 prosenttia. Tuetussa vuokra-asumisessa, jossa asuu jo muutoinkin pienituloisempia asukkaita ovat häädöt myös yleisimpiä kuin vapaarahoitteisissa asunnoissa. Minis-

teriön raportin mukaan häädetty on usein nuori mies, joka on matlasti koulutettu.

Valtion tukeman asuntorakentamisen keskuksen (VARKE) mukaan vuonna 2024 tilastoitiin 3806 yksinelävää asunnotonta ja 110 asunnotonta perhettä. Asunottomien perheiden määrä on myös selvässä kasvussa. Tilastoissa näkyy vain jäävuoren huippu ja valtaosa asunottomista yöpyy sukulaisten tai tuttavien

luona. Myös ulkona, ensisuo- jissa ja rappukäytävissä yöpyjät puuttuvat tilastoista. VARKEn mukaan suurimmat syyt asunottomuuden kasvuun kuntien selvityksen mukaan on **pienien ja edullisten asuntojen puute, heikennykset Kelan tuissa, korkeat kustannukset sekä maksuhäiriömerkintöjen lisääntyminen.**

Kurkistimme myös puheenvuorossani **Sitran tulevaisuus-**

barometrin 2025 tuloksiin. Näissä todettiin **suomalaisten uskon tulevaisuuteen heikenneen**, joskin alueellisesti tässä on suuria eroja. Alueellinen pää- töksenteko koettiin lyhyttem- poiseksi, innostamattomaksi ja vaikutusmahdollisuudet koettiin heikoiksi. Kuitenkin suurin osa suomalaisista kertoi uskovansa, että tulevaisuuteen voi vaikuttaa.

Lopuksi pohdin vielä mikä se asunto sitten meille on? Sehän

on koti ja usein keskustelussa unohdetaan, että **kodin pitäisi olla perusoikeus**, jonka ympärille voimme rakentaa kaiken muun. Yhdysvaltalainen kirjaili- ja **Pierce Brown** onkin lausunut, että **“koti ei ole paikka, josta olet lähtöisin. Koti on siellä, mistä löydät valon pimeyden keskellä”.**

Sanna-Mari Oranen

ASUMINEN OSANA YHTEISKUNNAN MUUTOSTA

Miten Hämeessä ja Suomessa asutaan? Maa- kunta-analyttikko **Jukka Idman** kertoo Forssan seminaariin terveiset Hämeen liitos- ta ja käsittelee asumista myös alueen vetovoimatekijänä. Kan-

ta-Hämeessä asutaan vähemmän kuin maassa keskimäärin. Alueellinen kehitys eriyttää Suomea. Vuodesta 2010 vuoteen 2020 väkiluku nousi enää joka neljän- nessä kunnassa. Tuore ennuste povaa kuitenkin poikkeuksellista

väestölisäystä. Silti ennusteen mukaan vain 22 prosenttia kun- nista lisää asukkaita vuodesta 2023 vuoteen 2030.

Uudisrakentaminen keskittyy Hämeen ulkopuolelle ja on vähentynyt Kanta-Hämeessä. Syyskuun 2025 tilanteessa Idman toteaa, että rakentaminen on ylipäättävässä Suomessa.

Opiskelu- ja työpaikat selittävät vain osan vetovoimasta.

- Opiskelu-/työpaikka (30%)
- Perhe/elämäntilanne (20%)
- Liikenneyhteydet/sijainti (14%)
- Kotiseutu/suku (14%)
- Hintataso (12%)
- Asuinympäristö (9%)
- Muut tekijät (1%).

Lähde: Muuttajatutkimus 2020, Innolink.

Saman tutkimuksen mukaan mielikuvat Kanta-Hämeen seu-

Kuva: Katja Karjalainen

Forssan seminaarin luennoitsi- ja, maakunta-analyttikko Jukka Idman Hämeen liitosta.

tukunnista Hämeenlinna-Riihi- mäki-Forssa liittyvät luonnonlä- heisyyteen, mukavaan sijaintiin

ja rauhallisuuteen. Vapaa-ajan asumisella on merkittävä rooli. Esimerkiksi Tammelassa kesä- mökkien omistajista kolmannes asuu Helsingin seutukunnassa. Forssan seutukunnassa asuvia on hieman vähemmän. Tammelassa on noin 4100 kesäasukasta muis- ta kunnista.

Kanta-Hämeen seutukun- nat: Forssa, Hattula, Hausjärvi, Humppila, Hämeenlinna, Janak- kala, Jokioinen, Loppi, Riihimä- ki, Tammela, Ypäjä. Kanta-Häme on Suomen liikkuvien maakunta, Etätyö ja pidempien työmat- kien myötä kiinnostus kasvaa alueisiin, joissa saavutettavuus ja elämänlaatu kohtaavat. Hämees- sä on paljon kulttuurihistoriallisia paikkoja ja maisemia.

Riitta Salasto

Kuva: Maita Pekonen

Maisema Aulangon tornista Aulangonjärvelle ja Sibeliuspuistoon.

Ajankohtaista STM:n hallinnonalalta

Sosiaaliturvaministeri **Sanni Grahn-Laasonen** (kok) kertoi ministeriön- sä kuulumisista. Uusinta uutta oli yli 65 vuotta täyttäneiden mahdollisuus käyttää yksityistä lääkäripalvelua julkisen puolen hinnalla. Asia oli seminaarin ai- kaan siksi uusi, että kokemusta oli vasta parilta viikolta.

Itse olin jo ehtinyt ko- keilla tätä vaihtoehtoa ja siksi ministerin puheenvuorosta kir- joittaminen lankesikin minul- le. Terveystenhoidon saatavuus ja sujuvuus ovat oleellinen osa asumisen kustannuksia. Tätä ei aina huomata, mutta näin se vain on. Asun Helsingissä ja tääl- lähän kaikki palvelut ovat käden ulottuvilla, niin luullaan muualla Suomessa. Terveyskeskukseni täällä Vuosaaressa hoitaa 40 000 ihmisen terveyttä. Lähin julkisen puolen röntgenillä varustettu terveydenhoidon piste on joko Myllypurossa tai keskustassa vanhassa pääpostin talossa. Ku- vattavaksi pääset kahdella jul- kisella kulkuvälineellä ja sitten sama rutiini kotiin. Liikuntara-

Kuva: Katja Karjalainen

Ministeri Sanni Grahn-Laasonen

joitteiset voivat ottaa mennessä vapaahintaisen taksin ja yrittää pummata paluumatkalle Kela- kyydin à 25 €. Matkakulut ovat osa asumiskuluja.

Tätä yli 65-vuotiaiden ko- keilua on ankarasti kyseen- alaistettu. Voi hyvinkin olla perusteita alueilla, joilla julkinen terveydenhoito toimii riittävästi, mutta kannattaako tämä lintu

ampua alas – ennen kuin se on edes päässyt lentoon? Itse kävin siis yksityisellä lääkärillä, keuh- kot kuvattiin ja toinen ultrat- tiin. Konsultaatio, kuvantamiset ja reseptit maksoivat 62,60 € ja aikaa kului 48 minuuttia, ovesta sisään – ulos.

Korkeiden asumiskulu- jen alueilla, eli pk-seudulla ja maakunnallisissa keskuksissa tämän kokeilun soisi menes- tyvän. Tiedämme, että ainakin seuraavien parin vuoden aikana tulee olemaan myös terveysalalla **kohdanto-ongelmia**. Ministeri Grahn-Laasonen saisi minulta kiitosmaininnan, jos lakkau- tetun ”Metsäkylän terveyskes- kuksen” joutilaiksi jääneet rönt- genlaitteet ilmestyisivät tänne Vuosaareen. Jos ministeri vielä osaisi kertoa mistä löydämme kohtuuhintaisen asunnon muka- na seuraavalle röntgenhoitajalle – olisi se todella sosiaaliturvalli- nen teko.

Kiitämme ministeriä mielen- kiintoisesta puheenvuorosta!

Hans Duncker

VUODEN ASUKASTOIMIJA

Asukasliitto palkitsi Vuoden 2025 Asukastoimijaksi **Fors- sa-Asunnot Oy:n**. Tunnus- tuksen vastaanotti toimitus- johtaja **Henna Linnala**.

Palkitsemisen perustee- na oli etenkin asukasdemo- kratiatoinnin aktiivinen käynnistäminen. Lisäksi yhtiö on lisännyt asukkaiden viihty- vyyttä ja nostanut kaupungin vuokra-asuntojen mainetta purkamalla huonokuntoisia kiinteistöjä, peruskorjaamal- la, remontoimalla ja käyttöas- tetta parantamalla, mikä on myös taloudellisesti kannat- tavaa.

Forssa-asunnot Oy on Forssan kaupungin omistama osakeyhtiö, jonka toimialaan kuuluu asuntojen vuokraus ja isännöinti. Yhtiön vuokraustoiminnassa on 544 huoneistoa.

Huoneistoja on rivitalo- ja kerrostalotyyppisiä 23:ssa eri kiin- teistössä ja rakennuksessa eri puolella Forssan kaupunkia.

Asukasliitto onnittelee!

Kuva: Katja Karjalainen

Lähidemokratiamalli Turun Jyrkkälästä

Kuva: Katja Karjalainen.

Toimitusjohtaja **Lauri Ahonen**, Kiinteistö Oy Jyrkkälänpolku, kertoi paljon kiinnostusta saaneesta Jyrkkälän mallista asukasdemokratiaan. Monet vuokratotaloyhtiöt ovat vierailleet kuulemassa Jyrkkälän onnistumisesta. Ahonen on vetänyt Jyrkkälää kahdeksan vuotta, tai kuten hän itse ilmaisee, ollut sen opissa. Harrastuksena hän mainitsee Pienikiinteistöyhdistyksen puheenjohtajan tehtävät ja kiinnostuksen kunnallispolitiikkaan. Hän on turkulainen, mottona **Nyt, ikuisesti Turku**.

Kiinteistö Oy Jyrkkälänpolku on omakustannusperiaatteella toimiva vuosina 1968–1974 rakennettu vuokratotaloyhtiö ja on KOVA ry:n jäsen.

- 644 kotia, 1300 asukasta.
- Liikevaihto 6 milj.euroa, omistajat TVT 40%, M2-kodit 30%, JHL 30%.
- Oma henkilökunta: asiakaspalvelu, kirjanpito,

vuokravaltvonta, puhtaana-pito, huolto, isännöinti.

Paras tulos asiakaskokemuksella

Asiakaskokemusta mitataan säännöllisesti. Ekologista asumista edistetään (lämmitys, sähkö, vesi).

Yhteisöllisyys on muodostunut kylämäisestä tunnelmasta. Asukastoimikunta kokoontuu noin kerran kuussa ja toimitusjohtaja on mukana. Asukastoimikunnalle esitetään asukaskokouksissa talousarvio ja tilinpäätös. Asukastoimikunnan toimintakertomus on seikkaperäinen ja tapahtumia on läpi vuoden runsaasti elokuvapäivistä juhannusjuhliin, yhteiseen Itsenäisyyspäivän juhlaavalaistukseen, vähän jokaiselle jotakin, vaikka romurallia.

Huolto on saanut kiitosta, huoltokaverille voidaan antaa

Huoltotodistus hyvästä työstä. Omalla Facebook -sivulla voidaan seurata esimerkiksi pysäköintialueen perusparannusta. Tiedotteita annetaan ja edistetään mm. varovaisuutta koulureiteille. Kaikesta näkee, että kestävää tulosta tehdään yhdessä. **Asukastoimikunnan ja yhtiön välillä vallitsee luottamus.** Yhtiö antaa kerhotiloja käyttöön maksutta. Kolmas sektori ja sen palvelut lisäävät kohtaamisia, ehkäisevät yksinäisyyden kokemusta ja poluttavat asukasdemokratiaan. Ollaan myös jäməköitä, **hallitaan sopimustekniikat ja verkostoidutaan yhteiskunnan toimintoihin.**

Jyrkkälä oli Suomen edustaja vuonna 2022 **”Pohjoismaiden paras asuinaluekilpailussa”**. Tulevaisuudessa kehitetään datatalousajattelua ja osaamista.

Riitta Salasto

Lauri Ahonen.

VALTION TUKEMA ASUNTORAKENTAMINEN

Kooste johtaja **Sanna Hughesin** puheenvuorosta Forssan seminaarissa. Hughes on Valtion tukeman asuntorakentamisen keskukselta ympäristöministeriöstä (VARKE).

Petteri Orpon hallituksen linjauksia asuntopoliitikasta

Hughes väitti puheenvuorossaan, että ”laadukasta ja kohtuullisen hintaista asumista edistetään vaipaarahoitteisella asuntorakentamisella”. Korkotuki- ja takauslai-

navaltuudet mitoitetaan aiempaa paremmin rakennusalan muun suhdannetilanteen mukaisesti.

- Hallitus vähentää yhteiskunnan tukemaa ARA-asuntotuotantoa hallitusti.
- Hallitus kohdistaa yhteiskunnan tukemat vuokra-asunnot nykyistä tehokkaammin pienituloisille, vähävaraisille ja erityisryhmille, joiden on vaikeata vuokrata asuntoa vapailta markkinoilta. Palautetaan yhteiskunnan tukemiin vuokra-asuntoihin tulorajat. Hallitus toteuttaa

asumistuen kokonaisuudistuksen, joka parantaa ”tuen ohjautuvuutta sitä eniten tarvitseville”.

Selvitetään yhteiskunnan tukeman asumisen kehittämistarpeita ja toteutetaan tarvittavat lakimuutokset. Selvitetään Valtion asuntorahaston ja VARKEN, käyttötarkoitusta. Selvitetään Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen, ARAn, roolia, asemaa ja tehtäviä. Alennetaan erityisryhmien investointiavustuksen avustusprosenttia. Puolitetaan asumisneuvonta-avustuksen määräraha ja kohdennetaan se paremmin. Vähennetään hissi- ja esteettömyysavustusten määrää. Otetaan käyttöön takausmaksut (0,5 %) uusissa valtion tukemissa vuokra-asuntojen korkotukilainoissa, mutta rajataan erityisryhmien asuntotuotanto takausmaksun ulkopuolelle.

Mitä on tehty tähän mennessä?

On tehty **selvitykset** julkisesti tuetun asuntotuotannon merkityksestä 2020-luvulla (13.3.2024), valtion tukeman asuntotuotannon kehittämisen työryhmän toimenpidesuosituksset (25.1. 2025), tulojen vaikutus asumiseen valtion tukemassa vuokra-asunnossa (2.7.2025) ja asumisoikeusasuntojen uudistuotannon tuen lopettamisen vaikutukset ja ratkaisut järjestelmän riskeihin (2.7.2025).

Lakimuutoksia ja hankkeita on tulorajojen käyttönotosta valtion tukemissa

asunnoissa (1.1.2025), ARAn lakkauttaminen ja sen toimintojen siirtäminen Valtion tukeman asuntorakentamisen keskukseseen (1.3.2025), valtion asuntorahaston lakkauttaminen ja valtion tukeman asuntotuotannon takausmaksut sekä opiskelija-asuntojen korkotukilainojen enimmäismäärän korottaminen.

Poliittisia päätöksiä (kehys/talousarvio/käyttösuunnitelma) on tehty uusien asumisoikeusasuntojen tukemisen lopetuksesta, korkotukivaltuuksien vastasyklisyydestä, hallitusta pienentämisestä, erityisryhmien investointiavustusten pienentämisestä ja kohdentamisesta sekä hissi ja esteettömyysavustusten vähentämisestä.

Asuntorakentamisen näkymät

Valtion tukemalla asuntotuotannolla on ollut iso merkitys vuosina 2024–25. Noin 45 prosenttia kaikista aloituksista ja lähes 80 prosenttia kerrostaloista. Vuokra-asuntojen runsas tarjonta on näkynyt myös valtion tukemien vuokra- ja ASO-asuntojen markkinoilla. Asuntoja on tarjolla ja saatavissa kasvukeskuksissa. Tyhjiä asuntoja määrät kasvovat. Vuokrat nousivat markkinavuokria enemmän.

Haasteita valtion tukemalle tuotannolle:

- Vuokra-asuntojen pitkäaikaisen kysynnän varmistaminen ja ”vuokratason asettuminen markkinavuokraa alemmalle tasolle”.

- Korkotukilainoituksen elvytysvaikutus oli huipussaan keväästä 2024 vuoden 2025 lopulle. Vuosina 2026–27 valtuus pienenee ja tavoite on terävöittää vastasyklisiä tuotantoa.
- Valtaosa valtion tukemasta tuotannosta kohdistetaan suurimpiin kasvukeskuksiin, erityisesti Helsingin seudulle ja muille MAL-seuduille. Tuettua rakentamista ei tule rakentaa alueille, joilla ”asuntomarkkinariskien arvioidaan kasvavan”.
- Kilpailumuotoisina toteutettavia hankkeita painotetaan.

Vuokrien kehitys suurissa kaupungeissa

Valtion tukemien asuntojen vuokrata kallistuivat v. 2025 alussa koko maassa 4,0 %. Vuotta aiemmin nousu oli 4,6 %. Vuokrat nousivat Turussa 6,2 %, Helsingissä 4,9 %, Tampereella 4,8 %, Espoossa 4,7 % ja Oulussa 4,1 %. Turku ja Helsinki vaihtoivat päittäin paikkaa. Tyhjiä valtion tukemien vuokra-asuntojen prosentuaalinen osuus oli suurinta Raahessa, Kouvolassa, Savonlinnassa ja Hämeenlinnassa.

Asumisoikeusasuntojen uudistuotantoon myönnetään korkotukilainoja enää vuoden loppuun asti. Se ei tarkoita koko asumisoikeusjärjestelmän päättymistä. Ympäristöministeriössä on käynnissä lainsäädäntövalmistelu ”järjestelmän joustavuuden lisäämiseksi ja riskien vähentämiseksi”.

Risto Kolanen

Kuva: Viivi Myllylä / YM.

Sanna Hughes

UUDISTETTAVANA OLEVA ASUINHUONEVUOKRALAKI

Asuinhuonevuokralain uudistamisesta (Laki asuinhuoneiston vuokrauksesta 481/1995) on valmistunut mietintö, joka odottaa hallituksen esitystä. Varatuomari **Anu Juka** Lakimiestalo Herkulex Oy:stä kertoi osallistujille asian-tuntevasti oleelliset muutokset, jotka päivittävät vuoden 1995 lakia uudessa esityksessä. Seuraavassa eräitä nostoja Anu Jukan esityksestä.

Laki koskee vuokrausta varsinaiseen asumiskäyttöön

Mietinnössä on selkeästi rajattu pois ns. lyhyt vuokraus, eli Airbnb. Lyhyt vuokraus on majoitustoimintaa. Siinä ei vuokrata asuntoa kodiksi.

Vuokravakuuden palauttamiseen täsmennys

Vuokrasopimuksen päättyessä ilmenee usein vuokranantajan perusteetonta hidastelua vuokravakuuden palauttamisessa. Uudessa esityksessä on palauttamisen takarajaksi asetettu 30 päivää. Tämä koskee myös vuokranantajan velvollisuutta ilmoittaa syy, jos hän vetoaa vakuuden, myös osittaiseen käyttöön ottamiseen. Jos vuokranantaja hidastelee aiheuttomasti, voidaan hänelle määrätä maksettavaksi kertakorvaus, joka on viidennes vakuuden summasta.

Pääsy huoneistoon

Tämä kohta säilyy periaatteessa ennallaan, mutta on kielellisesti

täsmennetty. Näin myös vuokralaisen on helpompi ymmärtää oikeutensa ja velvollisuutensa.

Tupakointikielto

Vuokrasopimuksessa on lähtökohtaisesti tupakointikielto. Vuokranantaja voi erikseen antaa luvan vaikkapa parveketupakoimiseen. Luvan edellytyksenä on kuitenkin se, että lupa ei ole ristiriidassa sen kanssa mikä koskee (Tupakkalaki) kyseistä asuin-kiinteistöä.

Vuokrantarkistuksen menettely

Mietinnössä ehdotetaan, että vuokranantajan on ilmoitettava kirjallisesti tulevasta vuokrantarkistuksesta vähintään yksi kalen-

Anu Juka
herkulex.fi

terikuukausi ennen tarkistuksen voimaan tuloa. Ilmoituksesta tulee selvitä uuden vuokran määrä. Korotettua vuokraa ei saa periä takautuvasti.

Vuokrasopimuksen irtisanomisaika

Mietinnössä on merkittävin muutosehdotus se, että vuokranantajan toimesta irtisanottavan sopimuksen irtisanomisaika pitenee kuuteen kuukauteen kahden vuoden asumisen jälkeen ja on ennen sitä kolme kuukautta. Vuokralaisen oikeus irtisanoa sopimus säilyy yhtenä kuukautena.

Kun uudistusprosessi jatkuu Hallituksen esityksen (HE) muodossa tullaan muutosesityksistä lausumaan vielä kerran. Asuminen ja Yhteiskunta kertoo silloin, mitä Asukasliitto mahdollisesti vielä lausuu esityksestä.

Hans Duncker

Mitä Forssalle kuuluu?

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Lotta Saarenmaa** toivotti Forssaan matkanneet osallistajat tervetulleeksi Suomen parhaaseen kaupunkiin. Hän lupasi vastata kysymyksen, **mitä ymmärrämme osallistamisella?** Ja miten Forssassa on toteutettu osallisuutta? Kaupungissa on noin 16 000 asukasta. Seutu-kaupunkina se vaikuttaa 30 000 ihmisen elämään. Keskeisiä työllistäjiä ovat nykyään elintarviketeollisuus, sosiaali- ja terveysala sekä metalliteollisuus. Laadukkaat peruspalvelut muodostuvat ammatillisesta koulutuksesta, lukioista, Hämeen ammattikorkeakoulusta (HAMK) sekä vapaa-ajan palveluista. Kulttuuripalvelujen ytimessä ovat **oma teatteri, Forssan museo, luonnonhistoriallinen museo ja näyttelytilat**. Saarenmaa näytti lehtileikkeitä hyvistä teollisuus uutisista. Ylestä poimittua: ”Maailma kaataa miljarditolkulla rahaa sotilasmenoihin, ja se näkyy nyt Suomen Forssassa! Toinen lehtileike on valtavan datakeskuksen suunnittelusta **Ratasmäen teollisuusalueelle**.

Mitä meille kuuluu?

Loimijoen Aurinkorantaan tulee leveät pyörätiet ja puistomaiden jokialue yli 1300 asukkaalle. Kuntastrategia päivittyy tulevaisuuden Forssaa varten. Tavoite on tehdä asioita uudella tavalla, mutta samalla taata laadukkaat peruspalvelut. Datakeskus-hanke etenee ja seutuyhteistyö rakentuu. Lapsimäärän väheneminen haastaa palveluverkkoa. Turvallisuus ja puolustusteollisuus tuo

Lotta Saarenmaa

uutta nostetta. Elinkeinopoliittinen ohjelma valmistuu.

Saarenmaa kysyy: kumpi on parempi asukkaalle kannalta? Byrokraattinen hierarkia, joka perustuu sääntelyyn ja ohjeisiin

vai organisaatioon, joka tuottaa palvelut sitoutuneiden työntekijöiden avulla. Uusi julkinen hallinta, NPG perustuu vuorovaikutukseen ja luottamukseen. Yhdistykset ja kolmannen sekto-

rin toimijat ovat vahvasti mukana tuottamassa ja toteuttamassa palveluja. Siinä organisaatio on toiminnan alusta.

Järkivihreä Forssa

Osallisuuden muotoja ovat **Tieto-osallisuus** eli kuntalaisen oikeus saada tietoa ja tuottaa sitä ja suunnitteluosallisuus esim. Kuntalaisfoorumissa. Päätösosallisuus on suoraa vuorovaikutusta. **Toimintaosallisuus, talkoot ja yhdistystoiminta**. Asukasosallisuutta Saarenmaa vertasi edustukselliseen demokratiaan.

Osallisuuden edistämiseen kuuluu journalistinen ja sosiaalinen media: perinteiset joukkotiedotusvälineet ja somevaikututtaminen. Demokratiataitojen edistäminen tapahtuu vaalien, luottamustehtävien, lausuntojen ja myös asukasvaikuttamisen kautta, osallistuvalla budjetoinnilla. Yhdistystoiminnalle soitejärjestöissä, puoluejärjestöjen, ammattiyhdistysten, vanhempainyhdistysten sekä harrastus- ja liikuntajärjestöjen kautta. Kansalaisaktiivisissa tärkeää on myös järjestäytymätön vaikutus, kansalaisliikkeet järjestyneemmin, yhteisöt ja verkostot.

Osallisuus voidaan nähdä monelta kannalta. Yksilölle tärkeää on olla osa yhteisöä ja kokea yhteenkuuluvuutta. Yhteiskunnassa käymme yhdessä dialogia, jonka pohjalta mahdollisuudet ja oikeudet toteutuvat. Poliitiikan näkökulmassa luomme osallistamisen ja osallistumisen näkökulmia.

Ihminen saa kokemuksen merkityksellisyydestä, uskoa toimintamahdollisuuksiin, vai-

kutusmahdollisuuksia omassa elämässä ja elinympäristössä sekä sosiaalista vuorovaikutusta.

Osallisuutta edistämällä vähennetään eriarvoisuutta. Työ on yksi merkittävistä osallistamisen muodoista. Sillä edistetään terveyttä.

Meidän Forssa -ohjelma on laadittu tueksi hallinnossa ja palveluissa toimiville tahoille, kun he/ne edistävät osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Teemoja tukevat palvelulupaukset ohjaavat toimintakulttuuria ja päätöksentekoa. Keskeistä on asukasymmärrys, halu saada tietoa asukkaiden hyvinvoinnista.

Miten osallisuutta edistetään?

Asukkaiden kuuleminen perinteisin ja sähköisin menetelmin, esim. **Ruostejärven leirikeskukseen alueen kehittäminen**. Päätöksentekoon vaikuttamisen keinot kyselyjen, infojen ja osallistavan budjetoinnin keinoin. Yksilöiden ja ryhmien tukeminen. Kokoontumisen tilat ja materiaalituki. Yhteistyö yhdistysten ja kolmannen sektorin kanssa. Edellisen kerran kansalaiset osallistuivat kuntokartoitukseen kesällä 2023, pyöräteiden ja katujen kunnosta.

Ohjelma korostaa mm. **ikäystävällisen asumisen edistämistä**.

Risto Kolanen

Kehräämön perinne elää Forssassa

Kaikki tuntevat Forssan perunasalaatin, mutta ehkei niin tuttu ole esimerkiksi Forssan Panimon Kurkkuolut, joka maistui seminaariväelle kiertoajelun päätteeksi Ravintola Vanhassa Myllärissä, joka sijaitsi historiallisella Forssan kehräämön alueella. Alueella on myös Forssan historiaa esittelevä museo, käsityöpuoteja ja panimon kauppa.

Forssan yhdyskunnan rakentaminen alkoi, kun ruotsalaissyntyinen **Axel Wilhelm Wahren** (1814–1885) perusti Puuvilla Kehruu Yhtiön Loimijoen varrelle vuonna 1847. Forssan teollisuus laajeni konepajan, höyrysahan ja tiilitehtaan rakentamisen myötä. Teollisen perinteen kaupunki tunnetaan nykyään ympäristö- ja elintarvikealan yrityksistään. Kaupungin strategia on nimeltään Järkivihreä Forssa. Oivallinen, historiaan erinomaisesti perehtynyt oppaamme **Liisa Anttila** mainitsee myös Jokioisten Luonnonvarakeskuksen ja ammattikorkeakoulun Bioeco-

nomy Engineering -koulutuksen biotalouden insinööreille ja mm. hevosalalle.

Forssa on 16500 asukkaan kaupunki ja Suomen suurimpiin kaupunkeihin on tunnin ajomatka. Voidaan asua Forssassa ja käydä töissä lähikaupungeissa, pendelöinti on kasvanut. Seminaariväki ihastelikin viihtyisää, siistiä ja luonnonläheistä asumista niin omakoti- ja rivitaloissa kuin kerrostaloissa. Vuonna 2015 kaupunki on saanut kaupunkikeskustan miljöölle kansallisen **kaupunkipuistostatuksen**. Hotelli Forssan keittiö tarjosi erinomaisesta ruokaa ja seminaariväki tunsikin tervetulleeksi. Jopa hevospihvejä oli menulistalla, lähiruokaa hevosiloilta.

Forssa tunnetaan myös **työväenliikkeen syntyhistoriasta**. Vuonna 1903 Forssassa (kuuluen silloin Tammelan kuntaan) järjestettiin Suomen Työväenpuolueen historiallinen 2. puoluekokous, ns. Forssan kokous. Ohjelmaan kuului muun muassa kahdeksantuntinen työpäivä, vähimmäis-

palkka ja yleinen kouluvelvollisuus.

Forssa on ainoa mannersuomalainen kunta, jonka suomenkielisessä nimessä on f-kirjain. Forssan murteella myös joskus Vorssa. Forssa oli monissa asioissa edistysellinen paikkakunta:

- puhelin saatiin toisena paikkakuntana Suomessa
- 1906 perustettiin ensimmäinen Suomen maaseutuelokuvateatteri. Nykyisin samassa rakennuksessa toimii Elävienkuvien teatteri.

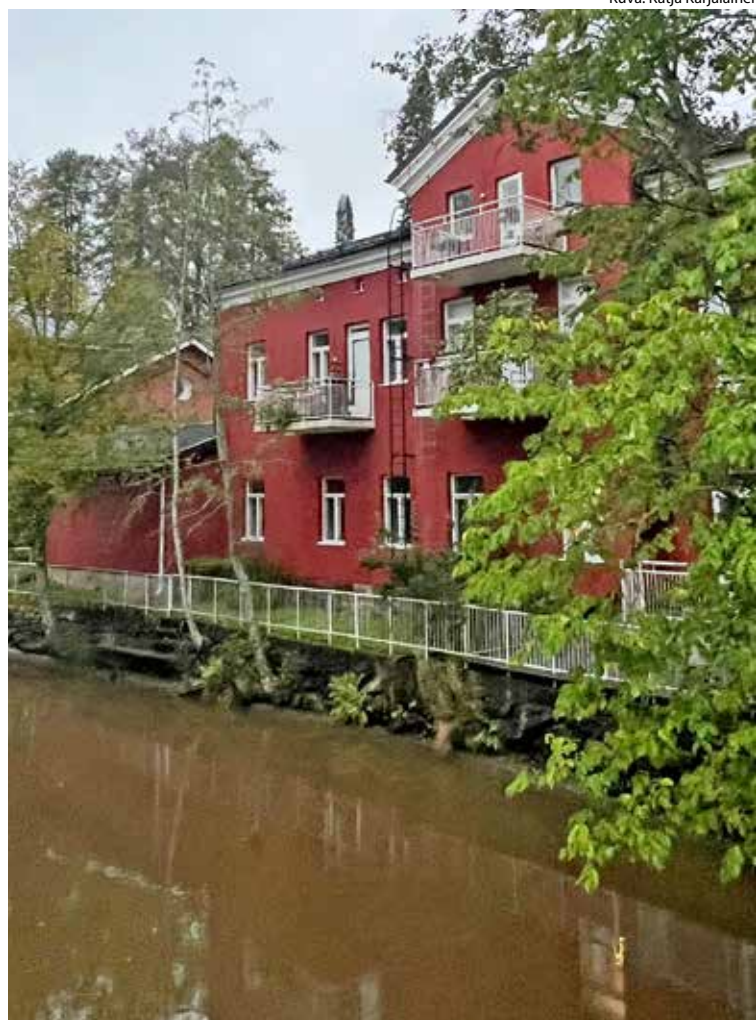
Forssan kasvu jatkui mm. rakennusteollisuuden kasvaessa 1980-luvulle. Sitten 1990-luvun lama koetteli Forssaa ja työllisyyttä. Nykyään vanha teollisuusyhdyskunta on määritelty yhdeksi **Suomen valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä**, jossa myös yhteiskunnan palvelut toimivat; tehtaan asunnot, kirjasto, koulu ja lääkäripalvelut.

Teksti: Riitta Salasto

Kuva: Katja Karjalainen

Forssan Yhteislyseon vangen jugendtyylinen osa 1900-luvun alkuvuosilta. Se on Suomen vanhin maaseudulle perustettu oppikoulu.

Kuva: Katja Karjalainen

Loimijoki Forssan Kehräämöalueen kohdalla.

Kuva: Katja Karjalainen

Taustalla entisen poliisilaitoksen talo, nykyinen As Oy Pollari, jossa vanhat putkat ovat asukkaiden varastokomeroita. Etualalla puinen Susi-veistos grillin pihalla.

Kuva: Katja Karjalainen

Mylläri-patsas (UNto Hietanen 1967).

Kuva: Katja Karjalainen

Seminaariväkeä illallisella Hotelli Fabrikin ravintolassa. Kuvassa Päivi Huttunen (vas.) Vuosaari, Arja-Liisa Valtonen Puotila ja Pirjo Seppä Vuosaari, taustalla ruutupaidassa Isko Laurell Asukasliiton hallituksesta.

Kuva: Katja Karjalainen

A.W. Wahrenin rintakuvapatsas Kehräämön alueella (Walter Runeberg 1887). Kuvassa oppaamme Liisa Anttila (vas.) ja Riitta Salasto Asukasliitosta. Patsaan syntyhistoriaa: Tehtaan johtokunta, virkamiehet ja työläiset keräsivät yhdessä rahasumman, jolla patsas saatiin hankittua. Se valettiin pronssiin Pariisissa ja pystytettiin paikalle, jossa se nykyisinkin sijaitsee. Välillä se sijaitsi yhtiön konttorina ja Wahrenin asuntona toimineen rakennuksen edessä Loimijoen toisella puolella, mutta kun ko. rakennus paloi, patsas siirrettiin alkuperäiselle paikalleen.

Kuva: Katja Karjalainen

Kauppakatu, talo etualalla vasemmalla on pizzaravintola Gusto ja taustalla näkyy maakunnan funkistyylinen rakennus, Forssan vanhin hotelli.

Ilkka Taipale Asunnottomien yössä 17.10.2025:

Asunnottomuus poistuu alhaalta käsin

Asunnottomien yössä 17.10.2025 **Ilkka Taipale** sai pienoispatsaan Arska tunnustuksena hienosta ja vaikuttavasta toiminnastaan asunnottomuuden parissa. Hän on poliitikko, psykiatri, pasifisti, entinen kansanedustaja ja kansalaisaktivisti. Taipale on toiminut muun muassa Kellokosken sairaalan ylilääkärinä, Tampereen yliopiston ja sosiaalipsykiatrian professorina sekä useissa kansalaisjärjestöissä.

Arskan patsas on jaettu jo vuodesta 2002 lähtien. Ensimmäisen patsaan sai ohjaaja **Aki Kaurismäki** elokuvastaan ”Mies vailla menneisyyttä”. Vuosien mittaan patsas on jaettu yhteensä 16 kertaa.

Tunnustuspalkinto jaetaan henkilölle tai taholle, joka on aktiivisesti avannut keskustelua asunnottomuudesta. Se jaetaan korkeintaan kerran vuodessa Suoja-Pirtin perustajan **Arvo Parkkila**n esimerkin innoittamana uusista, yllättävistä tai yleisempää kiinnostusta herättäneistä hankkeista tai esiintymisistä. Varsinainen patsas sijaitsee Lapinlahden puistossa.

– Kiitän tunnustuspalkinnon saajaa Ilkka Taipaleta sinnikkäästä työstä asunnottomien hyväksi. Onneksi olkoon, Suoja-Pirtti ry:n puheenjohtaja **Tuomo Seppänen** ja hallituksen jäsen **Ari Hulden** ojensivat palkinnon. – Kädessäni näette Arskan pienoismallin. Mutta hän on paljon suurempi ja kerronpa tarinan, Taipale vastasi.

Eduskuntatalon portaille Parkkila tuli katulähetystyönte-

Kuva: Annette Liias

Ilkka Taipale sai Arska-patsaan Helsingin Asunnottomien yö -tapahtumassa 17.10.2025

kijä **Arvid von Martensin** joulujuhlasta, joka edelsi **Hurstien** jouluperinnettä. Hän tuli kainalokeppeihin nojautuen. Hänellä oli hermohalvaus jaloissa. Hän istahti rappusille: Nyt loppuu ryypääminen! Hän aloitti toiminnan asunnottomien puolesta. Hän haki roskalaatikoista ihmisiä. Niitä nimitettiin kerrostaloiksi, koska kolme miestä asui yhdessä. Hän vei heitä kotiinsa, syötti ja piti kaksi päivää kunnossa. Sitten hän löi työkalupakin käteen. Silloin sai töitä. Mene maksamaan sakkosi. Siitä alkoi **Suoja-Pirtti**.

– Meidän pitää uudelleen luoda se poliittinen liike, joka poistaa asunnottomuuden. Mistä löyty-

vät nyt ne poliitikot, jotka ilmoittavat, että viiden vuoden säteellä asunnottomuus saadaan pois, Taipale kysyi ja kehotti: – Ajatelkaa kuinka paljon täällä on järjestöjä. Liittykää yhteen ja painakaa päälle. Asunnottomuus poistuu! Asunnottomuus ei poistu ylhäältä käsin. Se poistuu alhaalta käsin.

Pyramidi on käännettävä

Kuuntelin Suoja-Pirtin video-oahaastattelun. Miltä tunnustuksen saaminen merkitsee?

– Se on tietysti suuri asia, koska tämä on Arvo Parkkila, Suomen asunnottomien kuninkaan, patsaasta tehty pienoismalli.

Kuva: Suoja-Pirtti ry

Arvo Kustaa ”Arska” Parkkila (1905–1978) oli helsinkiläinen asunnoton alkoholisti, joka raitistuttuaan omistautui kohtalotovereiden auttamiseen.

Tunsin Arskan jo 1966, kun hän perusti **Lepakoluolan**. Yhtenä yönä sinne tuli 1 100 asunnottomia ulkoa, soilta ja yömajoista. Sitten hän, vanha puliukko, lähti auttamaan ja rakentamaan asuntoja asunnottomille. Hän antoi toivon ihmisille. Sellaisia ihmisiä on toki ollut muitakin, mutta Arska oli aivan keskeinen kaveri.

Hän oli ihminen, joka itse teki eikä vain puhunut. Häntä kunnioitettiin kaikkialla. Rahaa hänellä ei ollut, mutta hän sanoi, että kyllä maakunnasta rahaa löytyy ja meni suoraan Helsingin pormestarin luo ja sanoi, että tarvitaan rahaa. Alkolta sai stipendin. Niillä rakennettiin sadalle ihmiselle asunto.

– On luotava poliitikoista ja kansalaisaktivisteista sellainen voima, että tämä 4 000 hengen

asunnottomuus voidaan poistaa ja ennen kaikkea estää sen lisääntyminen. Köyhät ovat aika pahasti kyykyssä tällä hetkellä. Suomen varakkaiden ja köyhien välinen juopa kasvaa koko ajan, kun köyhille tulee lisää rasitteita, avustukset vähenevät ja työttömyys on lisääntynyt. Heidän parissaan raihnaisuus on suurta, kun parempikuntoiset ovat saaneet asunnon.

Meidän täytyy kääntää pyramidi nurinpäin ja aloittaa alhaalta käsin ihmisten auttaminen. Silloin me voimme ylläpitää yhteiskuntarauhan, joka on Ruotsissa jo menetetty. Ja uhka on aika suuri, että se menetetään Suomessakin. Kansainvälinen sosiaalipoliittika murtaa luokkayhteiskuntaa.

Risto Kolanen

Päivystäjän pakina

Facebook – mainio mutta vaativa tiedonvälittäjä

Syksyn yhtiökokouksissa ja asukkaiden kokouksissa on useassa yhtiössä käsitelty esityslistan muissa asioissa talon Facebookissa olleita kirjoituksia. Meiltä jää usein huomaamatta, että omaan pihapiiriin perustetun keskusteluryhmän ylläpitäminen on yhtä vaativaa, kuin isommissakin yhteyksissä.

Talokohtaisen Facebook-ryhmän tarkoitus on tehdä asumisesta mukavampaa

Yhteisöllisyyden ylläpitämiseen Facebook sopii enemmän kuin hyvin. Alustan puitteissa voi ketterästi kysyä, onko jollakin lainata iskuporaa ja vaikka tulla kahvipalkalla poraamaan pari reikää seinään. Sovitaan grillauksesta pihalla, kerrotaan vapautuvista lastenrattaista, kutsutaan talon

joulukahveille kerhotilaan - asioita on rajattomasti.

Entä jos käyttö ei pysy myönteisenä?

Virallisissa kokouksissa käsitellään poikkeuksetta Facebookin käytön varjopuolta. Ryhmän ylläpitäjiä on pääsääntöisesti kaksi. He monitoroivat kirjoituksia vapaaehtoisuuden pohjalta, eikä heillä yleensä ole mahdollisuuksia valvoa puheenvuoroja reaaliajassa.

Talokohtaisissa erottuu korostetusti kielteinen kirjoittelu. Nämä ei toivotut kynäniekat jaan nykyisin kahteen pääryhmään: ”Nillittäjät” ja ”Minähän olen oikeassa!” Nillittäjä kirjoittaa liki päivittäin jostakin kielteisestä. Ulko-oven edessä oli roska, tupakkapaikan tuhka-astia on tyh-

jentämättä ja pihatiellä tupakanatsoja. Kun sitten tulee vuoden ainut lumituisku, on nillittäjä todella vauhdissa. Kiinteistönhoito on hoitanut lumityöt aivan ala-arvoisesti ja porraskäytävän lattia oli märkä!

Olla aina oikeassa, onkin monisyisempi ilmiö. Jos lähdetään vaikka siitä, että pihakalusteet ovat oikeassa olevan mielestä väärässä paikassa ja naapuri kehtaa kommentoida. Hän sanoo olevansa tyytyväinen niiden sijaintiin – kun siitä on mukavaa seurata jälkeläisen touhua hiekkalaatikossa. Tästä lähtee liikkeelle viestiketju, jossa on haukuttu se hiekkalaatikossa leikkivä lapsi, todettu että lapsen äidin koulutus ei riitä kommentoimaan kalusteiden sijaintia. Viestien sävy muuttuu aina vain ilkeämmäksi.

Entä sitten...

Moderioijat poistavat näitä oikeassa olevan viestejä. Ne ehtivät kuitenkin olla näkyvissä hetken liian kauan. Sitten laitetaan kirjoittaja tauolle, vaikkapa kuu-kaudeksi. Lievässä tapauksessa selvitetään nyt virallisessa kokouksessa tapahtunutta oikeusmurhaa. Ikävin jatko on se, kun tauolle laitettu jatkaa viestittelyä ilmoitustaululla tai jakelulla ”jokaiseen kotiin”. Asian laukaistaiseksi tarvitaan joskus ammatimaista naapurussovittelua. Joka tapauksessa Facebook on vaikuttanut täysin vastoin hyvää edistävää tarkoitustaan.

Jos talo päättää perustaa Facebook-ryhmän kannatta varmistaa, että moderointi on riittävän tiivistä ja ei toivottuihin ilmiöihin puututaan välittömäs-

ti. Siten hoidettuna Facebook on mainio väline kysyä: ”Olisiko jollakulla lainata lettuhilloa pan-narikesteihin?”

Hyvää loppuvuotta!

Hans Duncker

Hans Duncker
Kirjoittaja vastaa Asukasliiton asiakasneuvonnasta.

Hallitus on taloyhtiön menestyksen luoja, isännöitsijä sen toteuttaja

Taloyhtiössä on kaikkien hallinnon osapuolten tehtävä yhteistyötä hyvän hallinnon tomintaperiaatteiden mukaisesti. Näin yhtiö toimii osakkaiden hyväksi. Entäpä jos jokin lenkki pettää?

Mitä yhtiölle merkitsee, jos isännöitsijä ei toimi kuten menestyvän yrityksen toimitusohjaja? Aina on muistettava, että isännöitsijä toimii yleensä isännöintipalvelujen sopimuksen mukaisesti. Yhtiökokouksen valitseman hallituksen tehtävä on neuvotella isännöintisopimus, valita isännöitsijä ja valvoa isännöintisopimuksen toteutumista.

Entäpä jos hallitus ei jostakin syystä onnistunut sopimuksen teossa ja/tai sen valvonnassa?

Kauhukuva yhtiön hallinnosta

Valitettavasti olen ollut tekemisissä myös ongelmayhtiöiden kanssa. Huolestuttavaa on se, että

vaikka tiedetään yhtiön hallinnon olevan huonolla tolalla tai käytännössä aivan lamassa, siihen eivät valittu toiminnantarkastaja tai osakkaat tunnu puuttuvan vuosiin. Sitä rajaa, missä hallinnon laatu on mennyt kelvottomaksi, ei osata tunnistaa.

Viimeistään valitun toiminnantarkastajan tulisi puuttua näihin ongelmiin kesken tilikaudenkin. Hänhän on yhtiön ylin valvontaelin, jolla on oikeus moittia hallintoa kesken tilikaudenkin. Onko ”pelkokerroin” se tekijä, vai mikä lie, että toiminnantarkastajat eivät yleensä puutu vakaviin ongelmiin, edes selviin rikkomuksiin.

Kysymys on siitä kuinka pahaksi ongelmat voivat edetä ennen kuin kukaan niihin puuttuu? Kenen viimekädessä tulisi ongelmiin puuttua ja reagoida viiveettä?

Kenellä on taito ja ymmärrys **sekä uskallus** päättää, milloin hallinto ei toimi asianmukaisesti? Mistä tähän saisi apua?

Lähtökohta yhtiön menestymiselle on hallituksen toiminta,

ei isännöitsijän. Hallituksella on mahdollisuus vaihtaa isännöitsijä sellaiseen palvelun tuottajaan, joka tuottaa halutun palvelun sovitulla laadulla ja kustannuksilla. Yhtiön osakkaita pelottaa ehkä vastuu ja halukkaita hallitukseen ei löydy.

Ratkaisuehdotuksia

Ratkaisu 1: Hallituksen jäsenten kouluttaminen
Perus- ja täydennyskoulutusta on hyvin saatavilla taloyhtiöiden hallituksille. Kattavampaa ja syvällisempää koulutusta on tarjolla jäsenmaksua vastaan kiinteistöalan tunnettujen yhteistyöliittojen kautta. Järjestäytyneillä taloyhtiöillä on myös tarjolla laaja-alaisia neuvontapalveluita puhelimitse jäsenmaksua vastaan. Näiden tilaisuuksiin ja toimintaan osallistuminen on todellinen tietolähde.

Tässä vinkki hallituksen osaamisen kehittämiseen:

Etsi selaimella esimerkiksi tekstiä **”Taloyhtiön Hallitus:**

Tehtävät ja Vastuut. Katso kaikki hakutuloksista löytyvät linkit. Ne ovat usein oikeita tiedon aarrearkkuja joista löytyy myös koulutusvideoita! Ja kaikki tämä sitoumuksetta.

Ostettavia koulutuksia tai liittojen jäsenyyteen liittyen löytyy myös hyvin perusteellista koulutusta mm. nimillä HTHJ tai HHJ.

Ratkaisu 2: Hallitusammattilainen avuksi
Jos kuitenkin tuntuu siltä, että omasta yhtiöstä ei löydy osaavia ja kiinnostuneita hallituksen jäseniä, on erinomainen vaihtoehto vuokrata hallitukseen ammattijäsen. Todennäköisesti tätä apua tarvitaan vain muutama vuosi. Tänä aikana hallintorutiinit vakiintuvat asianmukaiselle tasolle ja isännöinti voi sopeuttaa toimintansa yhtiön vaatimusten mukaisesti. Osaava ja sitoutunut ammatti-ihminen hallituksen tukena on kulan arvoinen! Alkuun pääsee sillä, että kirjoittaa selaimen hakukenttään: ”Ammatti hallituksen jäsen”. Edellytys ammattilaisen tuen

Pertti Lehtinen

Kuva: Kotikisko

hankkimiseen on, että yhtiökokous on valinnut hallitukseen henkilöt, jotka haluavat yhtiön johtamiseen ryhtyä ja avoimuutta sekä ovat asenteeltaan vastaanottavia.

Toivon edeltävistä vinkeistä olevan apua vaikeuksissa olevalle yhtiölle ja sen hallinnon saavan tukea siihen, että taloyhtiössä voitaisiin paremmin. On ehkä vaikeaa havaita, etteivät omat tiedot, osaaminen ja voimavarat riitä hyvän hallintotavan sekä yhtiön yhdenvertaisen hoidon järjestämiseen. Vielä vaikeampaa on myöntää se itselleen ja hankkia koulutusta tai apua.

Pertti Lehtinen

Hallitus esittää Valtion asuntorahaston lakkauttamista

Ympäristöministeriön tiedote 2.10.2025

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen (YM/2025/48) Valtion asuntorahaston lakkauttamisesta. Esityksen mukaan rahasto sulautetaan osaksi valtion talousarviota vuoden 2026 alusta. Jatkossa valtion tukeman asuntotuotannon tuet tulisivat suoraan valtion budjetista. Eduskunta on tähänkin saakka päättänyt talousarvion yhteydessä asuntorahastosta myönnettävien tukien myöntövaltuuksien määrän. Rahaston lakkauttamisella ei siten olisi välittömiä vaikutuksia esimerkiksi haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten asumiseen liittyvien oikeuksien toteuttamiseen.

”Valtion asuntorahaston sulauttaminen osaksi budjettia lisää rakentamisen tukien läpinäkyvyyttä ja säästää verovaroja, kun ehtyvää rahastoa ei tarvitse lähi-

vuosina pääomittaa. Muutos ei itsessään vaikuta rakentamiseen määrään. Hallitus haluaa varmistaa, että valtion tukemia asuntoja löytyy jatkossakin niille, jotka niitä eniten tarvitsevat”- sanoo ympäristö- ja ilmastoministeri **Sari Multala**.

Esitys sisältää myös ehdotuksen valtion tukeman asuntorakentamisen korkotukilainojen takausmaksuista. Takausmaksun tarkoituksena on, että lainansajat arvioisivat nykyistä tarkemmin uusia investointejaan valtion tukemaan asuinrakentamiseen. Takausmaksua ei perittäisi erityisryhmille tarkoitetuissa hankkeissa.

Talouspoliittinen ministerivaliokunta on antanut oman linjauksensa asuntorahaston lakkauttamisesta (24.8.2024).

AY Toimitus

Kiertotalous on myös turvallisuuskysymys

Ympäristöturvallisuus ja kiertotalous on välttämätön talouden, ympäristön ja yhteiskuntien vakauden kannalta, kansainvälisten asiain neuvos **Kerstin Stendahl** ympäristöministeriöstä sanoo. ”Turvallisuus ei ole enää pelkkää perinteistä puolustusta – se on kokonaisvaltaista varautumista yhteiskunnan ja ympäristön kriiseihin”, hän toteaa. Kiertotalouden keinot vahvistavat kriinkestävyyttä, vähentävät riippuvuutta ulkoisista resursseista ja tukevat omavaraisuutta.

Stendahl puhui luonnonvarojen käytön turvallisuusulottuvuuksista **Kiertotalousfoorumissa** 26.11.2025 Helsingissä. Stendahl toimii parhaillaan Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö Etyjin puheenjohtajan ilmastoturvallisuuden erityisedustajana. Etyj on maailman suurin alueellinen turvallisuusjärjestö, joka kattaa 57 valtiota Euroopasta, Keski-Aasiaan ja Pohjois-Amerikkaan. Näillä alueilla ilmastomuutoksen vaikutukset – kuten äärisää, vesipula, luonnonvarakiistat ja muuttoliikkeet – voivat lisätä poliittista

epävakautta ja konflikteja. Siksi ilmastoturvallisuus on noussut keskeiseksi teemaksi, sillä se liittyy suoraan rauhan, vakauden ja ihmisten turvallisuuden ylläpitoon.

”Turvallisuutemme riippuu siitä, että yhteiskunnat ja luonnon ekosysteemit pysyvät toimintakykyisinä. Kiertotalous tukee tätä, koska sen keinot vähentävät luonnonvarojen kulutusta, lisäävät omavaraisuutta ja vahvistavat kriinkestävyyttä. Se yhdistää ympäristön, talouden ja turvallisuuden yhdeksi kokonaisuudeksi”, Stendahl sanoo.

Stendahl korostaa, että kiertotalouden ratkaisut eivät synny yksin hallinnossa. Ne vaativat käytännön toimia kunnissa, yrityksissä ja järjestöissä. Yhteistyö on avain siihen, että kiertotalous juurtuu arkeen ja tukee kokonaisturvallisuuden tavoitteita. Kiertotalous on nousemassa myös osaksi puolustussektoria – ei vain ympäristösyistä, vaan strategisista turvallisuussyistä.

Lähde: YM tiedote 26.11.2025

AY Toimitus

Kierrätysidea

Kierrätysideat facebookissa on saanut jo yli 83 000 jäsentä.

Ohjeet:

Valitse paksukantinen kirja ja taita aina kolme sivua yhdeksi taitokseksi. Taitokset voi tehdä yhteen tai useampaan tasoon, kuten tässä esimerkissä. Taitosten sivujen yläpuolet leikataan pois halutulta korkeudelta. Laita liimaa taitoksen reunaan ja käännä se kirjan keskelle. Tee keskiaukeaman molemmat puolet erikseen. Lopuksi lisää taitoksiin koristekukkia ja väliin led-valonauha.

Tekijä ja kuvat:
Pirjo Korkalainen
Rautavaara

Asuntomessut Lempäälässä 2026

Asuntomessut järjestetään Lempäälän Saikassa **10.7.–9.8.2026**. Lempäälä on elinvoimainen ja kehittyvä kunta, jossa uskaltaa tehdä rohkeita päätöksiä turvallisen, terveellisen ja viihtyisän elinympäristön eteen.

Saikan alueelle Lempäälään rakentuu moderni, tiivis kaupunkimainen asuinalue, jonka keskiössä on nykyajan, kestävä kehityksen mukainen asuminen. Tulevaisuudessa Saikan alueella asuu noin 350 asukasta. Alueelle rakennetaan myös Saikantalo, jossa on alakoulu ja päiväkot.

Rakennuskanta vanhenee - korjausrakentamisen tarve lisääntyy

Suomen asuntorakennuskannasta huomattava osa on rakennettu suuren maaltamuuton aikaan 1960- ja 1970-luvuilla. Siinä rakennusmassassa on paljon remontoinnin tarvetta.

Asuntojen uudistuotannon ollessa juuri nyt niinkin matalalla, kuin se on (Kuvio), olisi paikallaan suunnata rakentamisen aktiiviteettia korjausrakentamiseen eli olemassa olevan asuntokannan remontointiin.

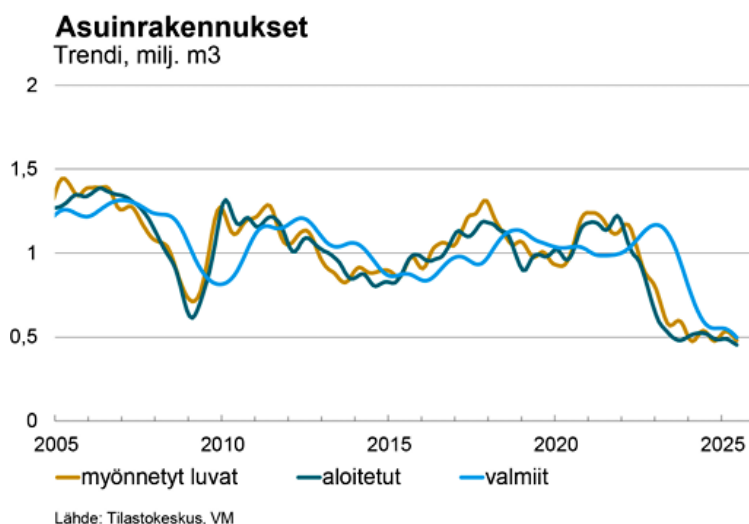
Asuinrakennuskannan kuntoa arvioitaessa on otettava huomioon erilaisten muuttujien, kuten demografian eli väestökehityksen, muuttoliikkeen huomioiva asuntojen alueellinen kysyntä. Väestön ikääntyminen ja perhekokojen muuttuminen vaikuttavat tarvittavien asuntojen kesikokoon. Myös energiatehokkuus on tänä ilmastomuutoksen aikakautena hyvin käypä peruste rakennusten uudistamiselle.

Korjaustarpeen arvioidaan jakaantuvan asuntotyypeittäin siten, että tarve asuntojen tekemiseen uudistamiseen on suurin

pääkaupunkiseudulla kerrostaloissa, kun taas muualla korjaustarve korostuu enemmän omakoti- ja rivitaloasunnoissa. Kerrostaloasuntojen korjaustarpeesta iso osa kohdistuu 1960- ja 1970-luvuilla tapahtuneen suuren maalta kaupunkiin suuntautuneen muuttoliikkeen tarpeisiin rakennettuun asuntokantaan.

Perusteita remonteille

Korjausrakentamisen, eli remontoinnin suunnitteluvaiheessa arviota joudutaan tekemään pääasiassa kahteen eri näkökohtaan

Kommentti

PTT:n ennusteen mukaan rakentamisen kokonaisvolyymi painottuu jatkossa enemmän korjausrakentamiseen. Tässä maassa on siis nyt, ja tulevina vuosikymmeninä riittävästi jo rakennettua asuinrakennuskantaa, joten jatkossa pitää enemmän panostaa jo rakennetun asuntokannan remontointiin.

Taantuvilla alueilla korjausrakentamisessa tulee esteeksi rahoituksen saaminen. Vanhene-

vien asuinrakennusten arvot ovat väestöään menettävillä alueilla valahtaneet sen verran alas, että korjattava rakennus ei markkina-arvoltaan riitä remonttilainan vakuudeksi. Remontteihin ei saada vapaan markkinan rahoitusta.

Näitä halpojen, arvoaan menettävien asuntojen alueita tulee jatkossa väestörakenteen muutosten vuoksi koko ajan lisää. Kaupungistuminen tuntuu olevan eräänlainen luonnonvoimainen tendenssi, eikä siihen näytä vaikuttavan juuri minkään

pohjaten. Korjaamista voi perustella asunnon tekniseen kuntoon ja varustetason jälkeensä jääneisyyteen pohjaten. Toisaalta pitää ottaa huomioon korjaamisen taloudellinen peruste. Talouden arvioinnissa on otettava huomioon talon sijainti. Taantuvan paikkakunnan vanhaa kerrostaloa ei välttämättä kannata remontoida, eikä ikäkaarensa lopussa olevaa asuintaloa välttämättä kannata alkaa perusteellisesti uudistamaan peruskorjaamallaan, vaan vaihtoehtona on aina rakennuksen purkaminen ja kokonaan uuden rakentaminen.

PTT:n tutkimuksen – Asuinrakennusten korjaustarve 2020–2050 – mukaan korjausurakan vuosittaiseksi laajuudeksi arvioidaan yli neljä miljoonaa neliometriä, ja tämän kokonaisuuden hinnaksi on laskettu lähes kahdeksan miljardia euroa. Mistään pienestä toimenpiteestä tässä ei ole siis kysymys.

Koska uudisrakentamisen volyymin, eli uusien asuntojen rakentamisen ei oleteta tarkastelujaksona (2020–2050) kasvavan, tulee asuntojen korjaus- ja uudistamistarve korostumaan asuntokannan ikääntyessä.

Vajaakäytön vaikutus korjausrakentamiseen

Korjausrakentamisen tarvetta arvioitaessa on huomioitava myös asuntojen vajaakäyttö eli tyhjien asuntojen määrä. Vajaakäyttöä on tietenkin normaalin asuntojen ”kierrätyksen” yhteydessä eli esimerkiksi perheen koon tai muun asumisen tarpeeseen vaikuttavan muutoksen yhteydessä asuntoja on aina pieni osa tyhjiillään.

Kokonaan eri asia on niin sanottu rakenteellisesta demografiasta, eli väestön keskittymisestä suuriin asutuskeskuksiin johtuva asuntojen pitkäkestoinen, jopa pysyvä tyhjilleen jääminen. PTT:n alkuvuodesta julkaiseman selvityksen – *Alueellinen*

asuntomarkkinaennuste 2025 – mukaan Suomen väestökehitys on jo pitkään ollut alueellisesti hyvin eriytynyttä. Isommat väestökeskittymät jatkavat kasvuaan, kun taas väestöään menettävät alueet kuihtuvat entisestään. Tämä on selkeästi todettavissa oleva, itseään ruokkiva ilmiö. Väestökeskittymät vetävät puoleensa palvelut ja kaiken muunkin taloudellisen aktiviteetin. Tämä ilmiö pitää yllä jatkuvaa muuttoliikettä kasvukeskuksiin, kun taantuvalla paikkakunnalla palveluita ajetaan koko ajan alas. Korjausrakentamisen näkökulmasta tässä syntyy dilemma, ongelmatilanne, jossa joudutaan ratkaisemaan kysymys remontoinnin taloudellisesta mielekkyydestä. Jatkuvasti meneillään oleva, ainakin jonkinasteinen, muuttoliike ohjaa kaiken muun talouden toimeliaisuuden mukana myös asuntojen kysyntää ... ”Asuntokysynnän muutoksiin nähden asuntokanta on pitkäikäistä, paikallaan pysyvää ja joustamatonta.”, toteuttaa PTT:n selvityksessä.

Väestöään menettävillä alueilla ei asuntokannan tekninen korjaaminen ole taloudellisesti vaikeasti perusteltavissa. Asuintalojen poistuma, eli purkaminen on monilla alueilla jo toteutuksessa olevaa käytäntöä.

Unto Nikula

Koska tilanne on tällainen, niin miksi ei nyt tehdä remonteja? Jo työllistämisenäkökulmastakin katsottuna se olisi hyvinkin perusteltua. Rakennusalan työttömyys on huipussaan. Tällaisessa tilanteessa pitäisi julkisen tahon, tässä tapauksessa Varken (ent. ARA) toteuttaa yhtä tärkeää tehtäväänsä, eli suhdanteiden tasaamisen nimissä siltä suunnalta pitäisi löytyä tarvittavaa rahoitusta. **UN**

Kolumni

VARKE korvaa ARA:n – mitä siitä seuraa?

Hallitus on kaiken muun leikkaamisen lisäksi leikkaamassa kohtuuhintaisen asuntotuotannon rahoituksesta eli vanhasta aralainoituksesta 365 miljoonaa euroa.

Kohtuuhintaisiksi mainostetut ara-asunnot ovat viime vuosien vuokra-asuntojen hintakehityksen myötä nousseet nopeammin, kuin vapaarahoitteiset vuokra-asunnot. Ara-asunnot kun ovat niin sanottuja omakustanteisia eli vuokrilla on aina katettava kaikki asuintalon vuosittaiset kulut.

Nyt tilanne on muuttunut sel-laiseksi, että vapaarahoitteisten vuoka-asuntojen hinnat ovat laskeneet, koska tarjonta ylittää tämänhetkisen kysynnän. Sen sijaan valtion tukemassa asunto-

kannassa hinta ei voi heilahdella markkinatilanteen mukaan, vaikka kustannukset, varsinkin uudistuotannossa, ovat nousseet korkojen nousun vuoksi.

Vapaa-rahoitteisia asuntoja rakennettiin tuossa taannoin nollakorkojen siivittämänä niin paljon, että asuntomarkkinoilla on, varsinkin isoissa väestökeskittymissä ylitarjontaa. Siinä markkinassa on pitänyt hillitä asumiskustannusten nousua. Läheskään kaikilla asunnon tarvitsijoilla ei ole varaa kovalla rahalla tuotettuihin sijoitusasuntoihin. Tämä kehitys on johtanut siihen, että asuntosijoittajat, varsinkin isot kansainväliset konsortiot ovat toistaiseksi pois Suomen asuntomarkkinoilta. Ainakin, mitä tulee asuntojen uudis-

tuotantoon. Tämän vuoksi tässä maassa ei nyt juurikaan rakenneta uusia asuintaloja.

Valtion tukemassa asuntokannassa asuminen – vaikka onkin edelleen kovan rahan asuntokantaa halvempaa – on suhteellisesti kallistunut. Lisäksi hallitus on leikannut raa’alla kädellä asumistukia niin, että vähävaraisilla ei ole enää vara hakeutua edes näihin aikaisemmin, ainakin pitkällä aikavälillä, turvatumpiin vuokra-asuntoihin.

Tilanne on nyt sellainen, että pitkään Suomessa jatkunut kehitys, jolloin asunnottomuus laski, ollaan tilanteessa, jossa asunnottomien määrä on lähtenyt kasvamaan. Asumisen kustannukset ovat nousseet jopa siinä määrässä, että työssäkäyvillä on vaikea saada asumistaan järjestymään nykyisillä hintatasoilla. Myös tuetun asuntokannan hintataso on, asumistukien leikkausten vuoksi, ka-

rannut monien ulottumattomiin.

Yksi nykyhallituksen peliliikkeistä oli vanhasta valtion tukemasta asuntojen tuotannosta vastanneen ARA:n alasajo tämän vuoden alusta. Samalla valtion asuntorahasto (VAR), mikä oli ARA:n alaisuudessa ja hallinnassa ollut, kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon keskittynyt, rahasto lakkautettiin. Hallitus perusti ympäristöministeriön yhteyteen uuden instanssin, Valtion tukeman asuntorakentamisen keskuksen (VARKE). Samassa yhteydessä päätettiin valtion asuntorahaston varojen siirrosta suoraan osaksi valtion budjettia. Tämän rahaston varat ovat vuoden 2026 alusta suoraan aina kulloisenkin hallituksen peukalon alla. Asuntorahaston miljardit ovat siis jatkossa, hallituksien päätöksistä riippuen, käytettävissä paikkaamaan milloin mistäkin syystä valtion budjettiin syntyneitä alijäämiä.

Tämän uusliberalistisen politiikan pyörteissä päättäjien valtavirran katsannon mukaan valtion ei pidä mennä sotkemaan asuntomarkkinoita verorahoilla. Tämänkin järjestely osuu pahimmin juuri kaikkein heikommin pärjääviin kansalaisiin.

Unto Nikula

Rovaniemi, Korkalovaara

Kaupunkielämä kulttuurissa

Risto Kolanen: Syksyn teatteria moneen makuun
Esittelen kolme teatteria. Elannon näyttämö, Apian kesäteatteri ja Jurkka Helsingistä.

Täydellistä viihdettä rikosmysterien ystäville

Englannin kanaalin jylhän rannikon ylle kohoaa talo, jonka hiljaisuudessa piilee jotain kylmää ja vaarallista. Harold Kent, menestynyt käsikirjoittaja, on muuttanut vaimonsa Emman kanssa unelmiensa kotiin – paikkaan, jossa pitäisi olla rauhallista. Haroldin ja hänen pitkäaikaisen työparinsa Paul Riggsin yhteistyö natisee liitoksistaan. Takana on vuosien maine ja menestys, mutta myös ratkaisemattomia jännitteitä ja salaisuuksia, jotka odottavat hetkeään. Kun luottamus alkaa murentua, alkaa armoton psykologinen peli. Kuka on uhri, kuka peluri – ja seuraava uhka?

Edward Taylorin Kylmä murha on hyytävä kissa ja hiiri -näytelmä, jossa huumori ja jännitys kulkevat käsi kädessä. Tämä mo-

derni rikosdraama tarjoaa sekä älykkäitä juonenkäänteitä että viiltävää jännitettä – täydellistä viihdettä rikosmysterien ystäville. Samalta käsikirjoittajalta Suomessa tunnetuin brittiläistä virkamieskuntaa irvivä "Knalli ja sateenvarjo", jota Yleisradio esitti vuosikausia suosittuna kuunnelmasarjana.

Sujuvasta ohjauksesta vastaa **Jouni Nurminen**, jolle työ jäi viimeiseksi. Hän kuoli ensi-illan alla. Elannon Näyttämön esiintyjäkunta uudistuu mukavasti. Haroldina on luotettava **Markku Partanen**. **Miia Nurmi** esiintyy Emmana.

Mutta esityksen kyllä varastaa **Timo Hietala** ovelana Paulina, joka suunnittelee "kylmän murhan" ystävänsä päänmenoksi. **Marko Lumikangas** on myös mainio poliisitarkastajan osassa. Kaikki miehet ovat minulle uusia.

Kuva: Joonas Tannistam

Timo Hietala on hyvin vaikuttava Paulin osassa Kylmässä murhassa. Taustalla ovat Markku Partinen ja Miia Nurmi pariskuntana.

Apian kesäteatterin Vesku oli vahva musikaali

Suomen Kesäteatteri päätti esityskautensa 2025 Valkeakosken **Apianniemessä** poikkeuksellisiin tunnelmiin. Musikaali *Vesku* toi yleisöennätyksen: esityksen näki jopa **37 500** katsojaa, katsomon täyttöasteen ollessa lisäpaikkoinen yli 100%. Esitys meni kollektiivisesti syvälle sydämeen. Teoksen ytimessä on ollut omistautunut yli 40 hengen työryhmä, joka on hitsautunut yhteen poikkeuksellisella tavalla.

Ensimmäistä kertaa esitettävä **Heikki Paavilaisen** ja **Tuomas Marjamäen** käsikirjoittama teos kunnioittaa suurta suomalaista legenda **Vesa-Matti Loiria**, jonka syntymästä tuli tänä vuonna kuluneeksi 80 vuotta. Paavilaisen ohjaama Vesku-musikaali kertoo tarinan ihmisestä taiteen takana.

Hän teki yli kuudenkymmenen vuoden uran näyttelijänä, koomikkona, laulajana ja muusikkona. Esitys ammentaa inspiraationsa päähenkilön taiteellisesta urasta ja lahjakkuudesta unohtamatta hänen elämäntarinaansa sekä rohkeutta käsitellä työnsä kautta myös henkilökohtaisia menetyksiä ja elämän kolhuja.

Esityksessä saimme kokea legendaarista veskumaista huumoria, koskettavia hetkiä, sydämeellisiä tarinoita sekä elämän merkittäviä käännekohtia. Kuulimme useita hienosti tulkittuja ja sovitettuja kappaleita eri aikakausilta, kuten *Lapin kesä*, *Kohtalokas samba* ja *Hyvää puuta*. Näyttelijät olivat hyviä laulajia.

Ohjaaja haaveili Loirin elämästä kertovan esityksen tekoa, mutta ei edes uskaltanut kysyä häneltä lupaa. Lokakuussa 2019 hän rohkeni kysyä. Pari kuukautta myöhemmin puhelin soi. Ja sieltä kuului; - Kyllä Heikki voi tehdä.

Koronapandemia sotki aikataulut, ja sitten Vesku poistuikin keskuudestamme.

Kuva: Daniel Paul

Natalil Lintala ja Lauri Mikkola tekevät vahvat roolit Mona-vaimona ja keski-ikäisenä Veskuna.

Lavalla vaikuttivat **Ilkka Koi-vula** vanhempana keskushahmona ja mm. **Lauri Mikkola** aikuisena Loirina, **Ushma Olava**, **Joni Leponiemi**, **Natalil Lintala**, **Leea Lepistö**, **Mikko Huoviala**. **Rasmus Koskinen** esitti nuorta Loiria Pojat-elokuvan koekuvauksiin. Orkesteria johti **Ali Ahmaniemi**.

Kaninkolon asukit vahva kuvaus perheestä

Teatteri Jurkassa, Kruununhaan Vironkadun huoneteatterissa, yhä esitettävä **Kaisa Lundánin** *Kaninkolon asukit* kertoo äidin ja tyttären perhesuhteesta, uskota salaliittoteorioihin. Näytelmä on tragikoominen tarina yksinäisistä ihmisistä, jotka "etsivät

yhteisöä ja rakkautta erikoisista paikoista", syysesite kuvaa. Kaninkolon asukit uskovat kummallisiin asioihin. Heidän maailmansa on kääntynyt uusiksi, jossa ei voi enää uskoa omia silmiä. Lundán ohjaa oman näytelmänsä. Hänen näyttelijäparinsa ovat helsinkiläinen, Korsossa asunut **Eeva Kaihola** ja Ykspihlajasta kotoisin oleva **Eeva Mäkinen**. Mäkinen on esiintynyt jo Kansallisteatterin suurella näyttämöllä, Kaihola Ryhmäteatterissa ja Kaupunginteatterissa. Molemmat ovat aivan loistavia, tulkitsevat roolejaan ihan vereslihallalla. Mäkisellä on aluksi aika koomisia äidin ja isoäidin osia; lopussa häntä haastatellaan kuulustelunomaisesti tyttärensä turvallisuuden uhkana. Kaihola loistaa kirkkailla silmillään tyttären osassa, mutta on lopun tiukkaotteinen kuulustelija, joka kuuntelee huonosti Mäkisen äitiä. Heidät erotetaan toisistaan. Käsiohjelmassa Kaisa Lundán kirjoittaa, että salaliittoaihe syntyi raitiovaunussa, jossa hän kuunteli koko matkan Pasilasta Kallioon vanhempaa miestä, joka esitteli uskoaan maailmanloppuun, jonka maapallon valtaapitävät ovat sopineet ufoukkojen kanssa. Eikä meille siviileille kerrota mitään. "Salaliittoteoriat selittävät meille maailmaa, jota niin kauhuissamme katsomme. Ne asettavat asiat järjestykseen, ne lohduttavat". Kaisa Lundán lunastaa esityksellä lupauksen, joka ehkä toisen polven näytelmäkirjailijaan ja -ohjaajaan kohdistuu. Ja nämä kaksi Eevaa ovat aivan loistavia uuden teatteripolven taitavia kasvatteja, joiden tulevaisuutta seuraan mielelläni. Esitys jatkuu ensi talveen asti.

Kuva: Marko Mäkinen

Eeva Mäkinen (oik.) ja Eeva Kaihola ovat vahvoja Jurkan huoneteatterissa.

Teatteria maakunnasta

Esittelyssä Vaasan kaupunginteatterin Julia-näyttämön Tarpeettomia ihmisiä ja Romeo-näyttämön Ikuisesti nuori.

Tarpeettomia ihmisiä työttömyyden ongelmista perheessä

Tarpeettomia ihmisiä sai ensi-iltansa Vaasassa 23.10.2023. **Reko Lundánin** näytelmä on tehty yhteistyössä Rikosuhripäivystyksen (RIKU) kanssa. Käsikirjoitus sijoittuu 2000-luvun alkuun, jolloin vähintään 10 kuukauden työsuhte oikeutti 500 päivän ansiosidonnaiseen päivärahaan. Kahden vuoden jälkeen putosi harkinnanvaraiselle tuelle, jolloin puolison tulot vaikuttivat tukeen. Puolison tulojen vaikutus poistettiin vuonna 2013. Näytelmässä

elämme SIWAN aikaa ja ongelmat kasautuvat perheessä miehen pitkittyneeseen työttömyyteen ja myös väkivaltaan. Ohjaaja **Sakari Hokkanen**. Esityksessä on kaksi miestä ja kaksi naista. Työttömäksi joutunut kojeistoasentaja mies Kari saa irtisanomislapun. Eilen niin tarpeellinen työntekijä muut-

tuu tarpeettomaksi. Tuula-vaimo on SIWAN myymäläpäällikkö ja työkaverina Sonja, joka kokee yksinäisyyttä ja kohtaa myös yksinäisyyttä kokevan Petrin.

Ehkä kaikki kokevat jotenkin olevansa tarpeettomia ja syillä on seurauksensa.

Ennen esiripun sulkeutumista Rikosuhripäivystys kertoo karut luvut. Suomessa asuvista naisista 57 prosenttia on kokenut fyysistä väkivaltaa, seksuaalista väki-

valtaa tai väkivallalla uhkailua. Tänä vuonna 15 naista on kuollut miehen surmaamana. Lokakuussa 2006 vain 37-vuotiaana kuollut Reko Lundan ehti luoda tuotannon, josta riittää aihetta nykypäivään.

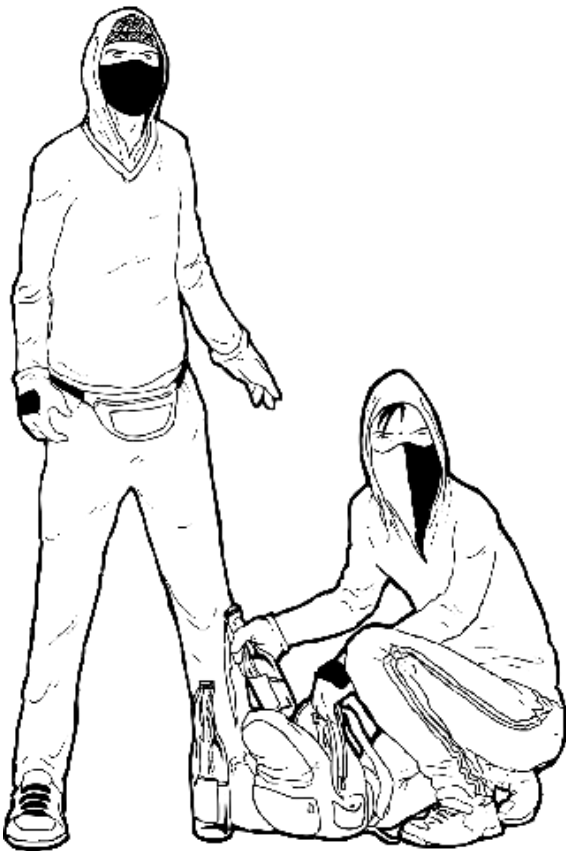
Siirrytään sitten iloiseen musiikinäytelmään **Ikuisesti Nuori**, joka sai ensi-iltansa Romeo-näyttämöllä 31.10.2025. Tarina sijoittuu aikaan, jolloin kaupunginteatterin näyttelijät esittävät itseään 90-vuotiaana palvelutalossa. Musiikki nuorentaa ja vanhukset muistelevat nuoruuttaan ja kapinallisuuttaan. Säryt ja kivut unohtuvat hetkeksi. Kapellimestari **Sauli Perälän** kannattelemana musiikki soi koko esityksen ajan. Lavalla kuullaan kotimaista mm. **Juha Tappion Kaksi puuta**, **Kaija Koon Kaunis, rietas, onnellinen**, **Irwin Goodmanin Vain Elämää, ei sen enempää ja ulkomaista** mm. **Gloria Gaynorin I Will Survive**, pianoklassikot

Ikuisesti nuori | love Rock'n Roll. Kuva: Kasper Dalkarl.

Asukkaiden turvallisuuskoulutus

Aggressiivisen henkilön kohtaaminen

Asukasliitto järjestää uuden koulutussarjan vuonna 2026.

Asukkaiden turvallisuus koostuu monista eri osa-alueista.

Nyt toteutettavalla koulutuksella perehdytään aggressiivisen henkilön kohtaamiseen ja kuinka uhkaavasta tilanteesta selvittää.

Koulutus on valtakunnallista lähi- ja etäkoulutusta (Teams).

Kurssimaksu on 20 €, joka maksetaan ennen kurssin alkua

Asukasliitto ry:n tilille FI64 4006 0010 2127 99.

Kurssin kesto noin 1,5 tuntia.

Voit lähettää sinua kiinnostavia turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä ennakkoon asukasliitto@asukasliitto.fi ja me selvitämme vastaukset etukäteen.

Ilmoitamme aikataulut ja koulutuspaikat Asukasliiton verkkosivuilla, Facebookissa ja Asuminen & Yhteiskunta -lehdessä.

Haluan liittyä Asukasliitto ry:n jäseneksi

Nimi _____

Puhelin _____

Sähköposti _____

Lähiosoite _____

Postinumero _____

Postitoimipaikka _____

Jäsenmaksutili FI64 4006 0010 2127 99

Henkilöjäsen 30 e

Yhdistykset:

1-50 jäsentä 50 e, yli 50 jäsentä 55 e

Postita liittymiskortti osoitteeseen:
Asukasliitto ry c/o Hans Duncker
Kaivonkatsojantie 9 G
00980 Helsinki

**Jäseneksi voit liittyä myös
netissä www.asukasliitto.fi**

Liitto neuvo:

- vuokra-asukkaita
- osakeyhtiöiden osakkaita
- asumisoikeusasukkaita
- asukkaiden yhdistyksiä
- asukas- ja talotoimikuntia

Jäsenneuvonta

(vain jäsenille) puh. 050 308 2321
ma-pe klo 10-14.

Maksullinen neuvontapuhelin (ei-jäsenet)

puh. 0600 972 72
ma-pe klo 10-14
(puhelun hinta 1,69 e/min + pvm)